

změněný tvar: **de l'** (pro oba rody), **de la**, **à l'** (pro oba rody), **à la**. Tento jev, týkající se pouze uvedených předložek **de** a **à**, lze v přehledu znázornit takto:

Stažené tvary	Nestažené tvary
de + le = du (rod mužský) de + les = des (mn. číslo)	de l' (pro oba rody) de la (pro rod ženský)
à + le = au (rod mužský) à + les = aux (mn. číslo)	à l' (pro oba rody) à la (pro rod ženský)

Příklady stažených tvarů:

Le ministre a parlé des problèmes du ravitaillement.

Adressez-vous au directeur ou bien aux autorités compétentes.

Příklady nestažených tvarů:

Suivez-vous les tendances de l'art moderne ?

Voilà la leçon de l'histoire.

La liberté est le fondement de la démocratie.

A la santé de nos enfants !

J'aime arriver à l'heure.

Ministr promluvil o problémech zásobování.

Obraťte se na ředitele nebo na příslušné úřady.

Sledujete směry moderního umění?

Takové je poučení z dějin.

Základem demokracie je svoboda.

Na zdraví našich dětí!

Rád přicházím včas.

Pozn. Někdejší stažený tvar předložky **en + les** > **ÈS** [es] se dosud uchoval v ustrnulých spojeních: **docteur ès lettres** doktor filozofie, **docteur ès sciences** doktor přírodních věd, **maître ès arts** mistr svobodných umění; avšak: **docteur en droit** doktor práv, **docteur en médecine** doktor všeobecného lékařství.

105 TVARY ČLENU NEURČITÉHO

Člen neurčitý v jednotném čísle má tvar **un** pro rod mužský, **une** pro rod ženský, a to bez ohledu na to, čím začíná podstatné jméno v pravopise; např.: **un garage**, **un hangar** [õãga:r], **une voiture**, **une hache** [ünããš], **une arme** [ünarm], **une heure** [ünõ:r]. Ve výslovnosti dochází u tvaru rodu mužského **un** k vázání před podstatnými jmény, která začínají samohláskou nebo němým **h**; např.: **un escalier** [õneskalje], **un hôtel** [õnotel].

V množném čísle má neurčitý člen pro oba rody jediný tvar **des** [dɛ] bez ohledu na začátek podstatného jména; před podstatnými jmény, která začínají samohláskou nebo němým **h**, dochází k vázání. – Příklady: **des garages**, **des hangars** [dɛãga:r], **des escaliers** [dɛzeskalje], **des hôtels** [dɛzõtɛl]; **des voitures**, **des haches** [dɛãš], **des armes** [dɛzarm], **des heures** [dɛzõ:r].

106 TVARY ČLENU DĚLIVÉHO

Člen dělivý má v jednotném čísle tvar **du** pro rod mužský, **de la** pro rod ženský, ovšem jen v případě, že podstatné jméno, před nímž stojí, začíná souhláskou nebo dyšným **h**; např. **du lait**, **du houblon**, **de la viande**, **de la houille**. – Začíná-li podstatné jméno samohláskou nebo němým **h**, dělivý člen má pro oba rody elidovaný tvar **de l'**, např. **de l'air**, **de l'humour**, **de l'eau**, **de l'huile**.

V množném čísle má dělivý člen pro oba rody tvar totožný s členem neurčitým – **des** [dɛ].

Pozn. Tvar členu dělivého **du** nesmí být ztotožňován se staženým tvarem předložky **de** se členem určitým **le** (i když spolu historicky souvisejí); podobně tvar neurčitého a dělivého členu v množném čísle **des** nesmí být zaměňován za stažený tvar předložky **de** s členem určitým v množ. čísle **les**, tj. **des**. (Viz 111 – Pozn.)

107 FUNKCE ČLENŮ

Všechny tři druhy členů slouží jednak k označování rodu a čísla podstatných jmen, jednak k upřesnění nebo k vymezení jejich významu v daném kontextu větném nebo situačním.

Tuto upřesňující funkci členů lze stručně vyjádřit takto:

Člen určitý označuje podstatné jméno buď v jeho obecném významu (např.: **Le cheval est un animal**. *Kůň* – tj. každý kůň – *je zvíře*.) nebo v jeho jedinečnosti, tj. v přesně určeném významu (např. **Regardez le cheval**. *Podívejte se na toho koně*.)

Člen neurčitý a člen dělivý označují naproti tomu neurčenost podstatného jména, přičemž:

– člen neurčitý doprovází podstatná jména počítatelná (na jednotky **des** kusy), např. **un verre** sklenice, sklenka, **une bouteille** láhev, **des bouchons** zátky apod.